Nr 28

Justitieutskottets betänkande i anledning av propositionen 1974:95 med förslag till lag om nordisk vittnesplikt m. m.

Propositionen

I propositionen 1974:95 lägger Kungl. Maj:t (justitiedepartementet) fram tre förslag om förbättrad internationell samverkan i fråga om delgivning av handlingar och upptagande av bevis.

Propositionen innehåller förslag till svensk lagstiftning om införande av nordisk vittnesplikt. Förslaget, vilket går tillbaka på Nordiska rådets rekommendation nr 17/1968, har tillkommit efter överläggningar mellan de nordiska länderna. Syftet med lagstiftningen är främst att ge domstol möjlighet att kalla in vittne, målsägande som skall höras i anledning av åklagarens talan samt part i vissa indispositiva mål, även om han är bosatt och uppehåller sig i annat nordiskt land. Härigenom tillgodoses önskemålet om att bevisningen tas upp direkt inför den domstol som handlägger målet. Vidare skapas förutsättningar för en snabbare handläggning. För att inställelseskyldigheten skall bli effektiv föreslås regler om nordisk verkställighet av påföljd för utevaro och om straffansvar för oriktig utsaga inför domstol. Förslaget innehåller vidare bl. a. regler om ersättning av allmänna medel till den som efter kallelse inställer sig för att höras.

I propositionen föreslås vidare att riksdagen godkänner en den 26 april 1974 dagtecknad överenskommelse mellan de nordiska länderna om samverkan vid delgivning och bevisupptagning. Genom överenskommelsen utvidgas bl. a. det system med direkt skriftväxling som nu gäller mellan myndigheter i Sverige, Danmark och Norge enligt det s. k. skandinaviska rättshjälpsprotokollet till att avse även Finland och Island.

Inom Haagkonferensen för internationell privaträtt har utarbetats en konvention om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur. Konventionen, som har dagtecknats den 18 mars 1970, är avsedd att ersätta bestämmelserna om bevisupptagning i 1905 och 1954 års Haagkonventioner angående vissa till civilprocessen hörande ämnen. I propositionen föreslås att riksdagen godkänner 1970 års konvention.

Utskottet

Utskottet har inte funnit anledning till erinran mot de i propositionen framlagda förslagen.

Utskottet hemställer

att riksdagen

dels antar de i propositionen framlagda förslagen till

1. lag om nordisk vittnesplikt m. m.,
2. lag om ändring i brottsbalken,
3. lag om ändring i lagen (1946:817) om bevisupptagning vid utländsk domstol,
4. lag om ändring i lagen (1946:816) om bevisupptagning åt utländsk domstol,

dels godkänner överenskommelsen den 26 april 1974 mellan Sverige, Danmark, Finland, Island och Norge om inbördes rättshjälp genom delgivning och bevisupptagning,

dels godkänner konventionen den 18 mars 1970 om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur i enlighet med vad departementschefen förordat i propositionen.

Stockholm den 29 oktober 1974

På justitieutskottets vägnar
LISA MATTSON

Närvarande: fröken Mattson (s), herrar Polstam (c), Johansson i Växjö (c), Jönsson i Malmö (s), Westberg i Ljusdal (fp), Nygren (s), Bengtsson i Göteborg (c)*, fru Bergander (s), herrar Nilsson i Visby (s), Fransson (c), fru Wiklund (c), fru Andersson i Kumla (s)*, fru Lindquist (m) och herr Pettersson i Västerås (vpk)*.

* Ej närvarande vid betänkandets justering.

GOTAB 74 8153 Stockholm 1974